

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

від 17.08.2023 р.

м. Одеса

№ 65/28-р/к

Справа № 06-10/2023

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Виконавчий комітет Миколаївської міської ради рішенням від 23.04.2020 № 364 «Про здійснення поховання померлих на території міста Миколаєва» визначив спеціалізоване комунальне підприємство – ритуальну службу міста Миколаєва (комунальне підприємство Миколаївської міської ради «Миколаївська ритуальна служба») виключним надавачем послуг з транспортування тіл померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 від моргу до місця поховання та з поховання померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 на території міста Миколаєва, внаслідок чого цей суб'єкт господарювання опинився у привілейованому становищі порівняно з конкурентами.

За результатами розгляду адміністративною колегією Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України справи № 06-10/2023 такі дії виконавчого комітету Миколаївської міської ради визнано антиконкурентними діями органу місцевого самоврядування, що стосуються надання окремому суб'єкту господарювання переваг, які ставлять його у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до обмеження конкуренції, які є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Виконавчим комітетом Миколаївської міської ради припинено порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом прийняття рішення від 09.08.2023 № 603 «Про визнання рішення виконавчого комітету Миколаївської міської ради від 23.04.2020 № 364 «Про здійснення поховання померлих на території міста Миколаєва» таким, що втратило чинність».

Адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 06-10/2023 про порушення виконавчим комітетом Миколаївської міської ради законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання з попередніми висновками відділу досліджень і розслідувань в Миколаївській області Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 18.07.2023 № 65-03/95п,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 07.03.2023 № 65/7-рп/к розпочато розгляд справи № 06-10/2023 за ознаками вчинення виконавчим комітетом Миколаївської міської ради порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50 та

абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що стосуються надання окремому суб'єкту господарювання переваг, які ставлять його у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.

- (2) Листом від 07.03.2023 № 65-02/434 виконавчому комітету Миколаївської міської ради направлено копію розпорядження про початок розгляду справи № 06-10/2023, яка згідно з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення за трекномером 0600024582024 вручена 22.03.2023.
- (3) Листом від 07.03.2023 № 65-02/437 товариству з обмеженою відповідальністю «Довник-Бізнес» повідомлено про початок розгляду справи № 06-10/2023.
- (4) Листами від 19.07.2023 № 65-02/1454 та від 19.07.2023 № 65-02/1455 сторонам у справі (виконавчому комітету Миколаївської міської ради та товариству з обмеженою відповідальністю «Довник-Бізнес» відповідно) направлені копії подання з попередніми висновками від 18.07.2023 № 65-03/95п у справі № 06-10/2023.
- (5) Згідно з рекомендованими повідомленнями про вручення поштового відправлення за трекномерами 0600033639772 та 0600033636900 копії вказаного подання з попередніми висновками вручено відповідно виконавчому комітету Миколаївської міської ради 24.07.2023 та товариству з обмеженою відповідальністю «Довник-Бізнес» 15.08.2023.
- (6) Листом від 03.08.2023 № 2992/02.02.01-40/08/14/23 (вх. від 08.08.2023 № 65-01/1423) виконавчий комітет Миколаївської міської ради надав відповідь на подання з попередніми висновками.

2. Заявник

- (7) Заявником у справі є товариство з обмеженою відповідальністю «Довник-Бізнес» (далі – ТОВ «Довник-Бізнес») (ідентифікаційний код юридичної особи («інформація з обмеженим доступом»); місцезнаходження юридичної особи згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) (<https://usr.minjust.gov.ua>): («інформація з обмеженим доступом»)).
- (8) ТОВ «Довник-Бізнес» здійснює господарську діяльність з («інформація з обмеженим доступом») (код КВЕД («інформація з обмеженим доступом»)).

3. Відповідач

- (9) Відповідачем у справі є орган місцевого самоврядування – виконавчий комітет Миколаївської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи («інформація з обмеженим доступом»); місцезнаходження юридичної особи згідно з даними ЄДР: («інформація з обмеженим доступом»)).
- (10) Виконавчий комітет Миколаївської міської ради здійснює свої повноваження відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (11) Частиною першою статті 16 цього Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (12) Згідно з положеннями Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчий комітет Миколаївської міської ради є виконавчим органом Миколаївської міської ради, створеним для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого

самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами, тобто є органом місцевого самоврядування.

4. Нормативно-правове регулювання у сфері надання ритуальних та суміжних з ними послуг з урахуванням поширення на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19

- (13) Систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування відповідно до Конституції України визначає **Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»**.
- (14) Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України та частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (15) За нормою частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (16) Частиною першою статті 11 цього ж Закону визначено, що виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.
- (17) Відповідно до частини першої статті 52 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчий комітет сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради може розглядати і вирішувати питання, віднесені цим Законом до відання виконавчих органів ради.
- (18) Підпунктом 4 пункту «а» частини першої статті 34 зазначеного Закону передбачено, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері соціального захисту населення належать власні (самоврядні) повноваження з вирішення питань про надання за рахунок коштів місцевих бюджетів ритуальних послуг у зв'язку з похованням самотніх громадян, ветеранів війни та праці, а також інших категорій малозабезпечених громадян; подання допомоги на поховання громадян в інших випадках, передбачених законодавством.
- (19) Згідно зі статтею 40 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, крім повноважень, передбачених цим Законом, здійснюють й інші надані їм законом повноваження.
- (20) **Закон України «Про поховання та похоронну справу»** визначає загальні правові засади здійснення в Україні діяльності з поховання померлих, регулює відносини, що виникають після смерті (загибелі) особи, щодо проведення процедури поховання, а також встановлює гарантії належного ставлення до тіла (останків, праху) померлого та збереження місця поховання.
- (21) Відповідно до статті 1 цього Закону поховання – це діяльність відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у межах повноважень, визначених цим Законом, а також суб'єктів господарювання, спрямована,

зокрема, на організацію і проведення поховань померлих та/або загиблих; надання ритуальних послуг, реалізацію предметів ритуальної належності.

- (22) Статтею 2 Закону України «Про поховання та похоронну справу» визначено, що:
- поховання померлого – це комплекс заходів та обрядових дій, які здійснюються з моменту смерті людини до поміщення труни з тілом або урни з прахом у могилу або колумбарну нішу, облаштування та утримання місця поховання відповідно до звичаїв та традицій, що не суперечать законодавству;
 - ритуальні послуги – це послуги, пов'язані з організацією поховання та облаштуванням місця поховання.
- (23) Частиною першою статті 8 вказаного Закону передбачено, що організація діяльності в галузі поховання померлих здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, іншими центральними органами виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами.
- (24) Згідно з пунктами 3 та 5 частини п'ятої цієї ж статті органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції:
- створюють ритуальні служби;
 - здійснюють контроль за дотриманням законодавства стосовно захисту прав споживачів у частині надання суб'єктами господарювання ритуальних послуг та реалізацією ними предметів ритуальної належності.
- (25) Відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про поховання та похоронну справу» ритуальні служби – це спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.
- (26) Частиною першою статті 10 зазначеного Закону визначено, що надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону, здійснюється ритуальними службами або за договором суб'єктами господарювання інших форм власності.
- (27) За нормами частин першої та другої статті 12 Закону України «Про поховання та похоронну справу» особа, яка зобов'язалася поховати померлого, на підставі свідоцтва про смерть звертається згідно із статтею 8 цього Закону до сільського голови або ритуальної служби з приводу укладення відповідного договору-замовлення на організацію та проведення поховання. Ця особа має право вибирати виконавців послуг серед суб'єктів господарської діяльності, які уклали договори із сільським головою або ритуальною службою про надання цих послуг. Ритуальні послуги надаються за плату згідно з договором-замовленням, крім випадків, передбачених законом.
- (28) Згідно зі статтею 19 вказаного Закону поховання померлих осіб, які померли внаслідок зараження особливо небезпечною інфекцією, здійснюється згідно із санітарним законодавством України.
- (29) **Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб»** визначає правові, організаційні та фінансові засади діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, спрямованої на запобігання виникненню і поширенню інфекційних хвороб людини, локалізацію та ліквідацію їх спалахів та епідемій, встановлює права, обов'язки та відповідальність юридичних і фізичних осіб у сфері захисту населення від інфекційних хвороб.

- (30) У статті 1 цього Закону визначені такі терміни як «інфекційні хвороби», «небезпечні інфекційні хвороби», «особливо небезпечні інфекційні хвороби», «епідемія», «карантин», «обмежувальні протиепідемічні заходи», «протиепідемічні заходи» та інші.
- (31) Відповідно до статті 5 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» органи місцевого самоврядування у сфері захисту населення від інфекційних хвороб, зокрема:
- забезпечують проведення профілактичних і протиепідемічних заходів на територіях населених пунктів, у місцях масового відпочинку населення та рекреаційних зонах, а також робіт по ліквідації епідемій та спалахів інфекційних хвороб і вирішують питання фінансового та матеріально-технічного забезпечення цих заходів і робіт;
 - здійснюють комплексні заходи, спрямовані на ліквідацію епідемій, спалахів інфекційних хвороб та їх наслідків;
 - вирішують інші питання у межах повноважень, визначених законом.
- (32) Повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в умовах карантину визначені статтею 30 вказаного Закону. На територіях, де встановлено карантин, місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування надається, зокрема, право установлювати особливий порядок проведення профілактичних і протиепідемічних, у тому числі дезінфекційних, та інших заходів.
- (33) За умовами статті 32 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» обмежувальні протиепідемічні заходи встановлюються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування за поданням відповідного головного державного санітарного лікаря у разі, коли в окремому населеному пункті, у дитячому виховному, навчальному чи оздоровчому закладі виник спалах інфекційної хвороби або склалася неблагополучна епідемічна ситуація, що загрожує поширенням інфекційних хвороб. Обмеженням підлягають ті види господарської та іншої діяльності, що можуть сприяти поширенню інфекційних хвороб.
Види і тривалість обмежувальних протиепідемічних заходів встановлюються залежно від особливостей перебігу інфекційної хвороби, стану епідемічної ситуації та обставин, що на неї впливають.
- (34) Згідно з пунктом 4 *Необхідного мінімального переліку вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства* (далі – Держжитлокомунгосп) *від 19.11.2003 № 193, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1112/9711*, (далі – Мінімальний перелік вимог щодо поховання) надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг здійснюється ритуальними службами або за договором про надання ритуальних послуг суб'єктами господарювання інших форм власності.
- (35) Відповідно до пункту 5 Мінімального переліку вимог щодо поховання ритуальні послуги надаються за плату згідно з цінами, що діють на момент оформлення договору-замовлення про їх надання.
- (36) За нормами абзаців першого та другого пункту 8 Мінімального переліку вимог щодо поховання замовник має право вибрати виконавця послуг серед суб'єктів господарювання, які уклали договори про надання ритуальних послуг. Інформація про виконавців послуг доводиться до відома замовника до моменту укладання договору-замовлення.

- (37) До **Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, затвердженого наказом Держжитлокомунгоспу від 19.11.2003 № 193, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1111/9710**, (далі – Мінімальний перелік ритуальних послуг) належать:
1. Оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховання.
 2. Оформлення свідоцтва про поховання.
 3. Копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).
 4. Монтаж та демонтаж намогильної споруди при організації підпоховання в існуючу могилу.
 5. Кремація тіл померлих.
 6. Поховання та підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю.
 7. Зберігання урн з прахом померлих у крематорії.
 8. Організація відправлення труни з тілом чи урни з прахом померлого за межі України.
 9. Запаювання оцинкованої труни.
 10. Замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу.
- (38) Згідно з пунктом 1 **розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.03.2020 № 338-р «Про переведення єдиної державної системи цивільного захисту у режим надзвичайної ситуації»** (зі змінами) (далі – Розпорядження КМУ № 338-р) з урахуванням поширення на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, висновків Всесвітньої організації охорони здоров'я щодо визнання розповсюдження COVID-19 у країнах світу пандемією, з метою ліквідації наслідків медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру державного рівня, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення та відповідно до статті 14 та частини другої статті 78 Кодексу цивільного захисту України для єдиної державної системи цивільного захисту на всій території України до 30 червня 2023 року було встановлено режим надзвичайної ситуації.
- (39) Пунктом 2 Розпорядження КМУ № 338-р Міністра охорони здоров'я призначено керівником робіт з ліквідації наслідків медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру державного рівня, пов'язаної з поширенням на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.
- (40) Підпунктом 4 пункту 1 **розпорядження керівника робіт з ліквідації наслідків медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру державного рівня, пов'язаної із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19, «Щодо організації поховання померлих осіб від коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 27.03.2020 № 6** (далі – Розпорядження № 6) встановлено, що поховання померлих від коронавірусної хвороби (COVID-19) повинно здійснюватися із дотриманням наступних вимог, зокрема органи місцевого самоврядування, утворені ними спеціалізовані комунальні підприємства здійснюють облік осіб, які були присутні під час поховання, із зазначенням дати і часу перебування, прізвища, імені, по батькові, адреси проживання та контактному номеру телефону.
- (41) Аналогічні вимоги наведені у **Тимчасових рекомендаціях щодо безпечного поводження з тілами померлих осіб з підозрою або підтвердженням коронавірусної хвороби (COVID-19), затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 27.03.2020 № 4 (в редакції постанови Головного державного санітарного лікаря України від 04.08.2020 № 44)**, (далі – Тимчасові рекомендації).

- (42) Отже, законодавство України у сфері надання ритуальних та суміжних з ними послуг для суб'єктів господарювання - учасників цих ринків не передбачає обмежень під час надання послуг з поховання померлих від коронавірусної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та пов'язаних з ними послуг, зокрема послуг з транспортування тіл таких померлих, та надання виключних прав суб'єкту господарювання або групі суб'єктів господарювання для надання зазначених послуг.

5. Обставини справи

- (43) Відділенням розглянуто заяву ТОВ «Довник-Бізнес» б/д № 22/1 (вх. від 22.12.2021 № 65-01/138-АМ) про порушення виконавчим комітетом Миколаївської міської ради законодавства про захист економічної конкуренції. Згідно з інформацією, повідомленою ТОВ «Довник-Бізнес», матеріалами, доданими до його заяви та отриманими під час її розгляду та розгляду цієї справи, встановлено таке.
- (44) Відповідно до інформації, наведеної в пункті 1 *протоколу засідання робочої групи з координації проведення заходів щодо попередження виникнення та розповсюдження коронавірусної хвороби (COVID-19) серед населення м. Миколаєва від 13.04.2020 № 6*, цією робочою групою вирішено та доручено департаменту житлово-комунального господарства Миколаївської міської ради (далі – Департамент ЖКГ), зокрема:
- надати до комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївська ритуальна служба» алгоритм поховання осіб, які померли від коронавірусної хвороби COVID-19, з урахуванням вимог Розпорядження № 6;
 - надати на розгляд розрахунки витрат на поховання осіб, померлих від коронавірусної хвороби COVID-19;
 - визначити окреме місце для поховання осіб, померлих від коронавірусної хвороби COVID-19;
 - підготувати проект розпорядження міського голови щодо надання дозволу на здійснення поховання осіб, померлих від коронавірусної хвороби COVID-19, виключно комунальним підприємством Миколаївської міської ради «Миколаївська ритуальна служба» з урахуванням вимог Розпорядження № 6.
- (45) З метою забезпечення біобезпеки під час поводження з тілами померлих осіб з підозрою або підтвердженням коронавірусної хвороби COVID-19 згідно з *розпорядженням керівника робіт з ліквідації наслідків медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру, пов'язаної із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19 на території Миколаївської області, «Про організацію транспортування померлих» від 16.04.2020 № 20* (далі – Розпорядження № 20) вирішено:
- визначити комунальне підприємство Миколаївської міської ради «Миколаївська ритуальна служба» як таке, що здійснює перевезення тіл померлих осіб у місті Миколаєві із медичних закладів м. Миколаєва до патологоанатомічного відділення комунального некомерційного підприємства Миколаївської міської ради «Міська лікарня № 3» (далі – КНП ММР «Міська лікарня № 3»)
- та доручено головам територіальних штабів з ліквідації наслідків медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру, пов'язаної із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19:
- визначити підприємство для здійснення перевезення тіл померлих осіб на відповідній території.
- (46) *23.04.2020 виконавчим комітетом Миколаївської міської ради прийнято рішення № 364 «Про здійснення поховання померлих на території міста Миколаєва»* (далі – Рішення № 364), яким вирішено:

1. Визначити комунальне підприємство Миколаївської міської ради «Миколаївська ритуальна служба» виключним надавачем послуг з транспортування тіл померлих від медичних закладів до моргу, від моргу до місця поховання та з поховання померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 на території м. Миколаїв.
 2. Комунальному підприємству Миколаївської міської ради «Миколаївська ритуальна служба» здійснити розрахунки з надання послуг з транспортування тіл померлих від медичних закладів до моргу, від моргу до місця поховання та з поховання померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 на території м. Миколаїв та надати їх до постійної комісії міської ради з питань економічної і інвестиційної політики, планування, бюджету, фінансів та соціально-економічного розвитку.
 3. Комунальному підприємству Миколаївської міської ради «Миколаївська ритуальна служба» при організації поховання померлих осіб від коронавірусної хвороби (COVID-19) дотримуватися вимог, встановлених розпорядженням керівника робіт з ліквідації наслідків медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру державного рівня, пов'язаної із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), від 27.03.2020 № 6.
- (47) Чинність Рішення № 364 не обмежена терміном дії режиму надзвичайної ситуації, встановленого Розпорядженням КМУ № 338.
- (48) Частиною першою статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (49) За нормами *Положення про порядок поховання та похоронну справу, а також порядок надання ритуальних послуг на території міста Миколаєва, затвердженого рішенням Миколаївської міської ради від 31.05.2012 № 17/8*, (зі змінами) (далі – Положення про порядок поховання) організацію поховання померлих і надання ритуальних послуг відповідно до статей 9, 10, 12 Закону України «Про поховання та похоронну справу» здійснює ритуальна служба. Ритуальна служба – це спеціалізоване комунальне підприємство Миколаївської міської ради «Миколаївська ритуальна служба».
- (50) Комунальне підприємство Миколаївської міської ради «Миколаївська ритуальна служба» (далі – КП ММР «Миколаївська ритуальна служба») (ідентифікаційний код юридичної особи («інформація з обмеженим доступом»); місцезнаходження юридичної особи згідно з даними ЄДР: («інформація з обмеженим доступом»)).
- (51) Основним видом діяльності КП ММР «Миколаївська ритуальна служба», який міститься в ЄДР, є («інформація з обмеженим доступом») (код КВЕД («інформація з обмеженим доступом»)).
- (52) Відповідно до положень статуту КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» в новій редакції, затвердженій рішенням Миколаївської міської ради від 20.12.2019 № 56/77, (далі – Статут) КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» створено Миколаївською міською радою як унітарне та засновано на комунальній власності територіальної громади міста Миколаєва.

- (53) У своїй діяльності КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» керується Статутом, Конституцією та законами України, іншими нормативно-правовими актами, рішеннями Миколаївської міської ради та виконавчого комітету Миколаївської міської ради, розпорядженнями Миколаївського міського голови.
- (54) За умовами Статуту КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» здійснює комерційну господарську діяльність та створено з метою надання послуг, виконання робіт та реалізації продукції (товарів) на території міста Миколаєва у сфері («інформація з обмеженим доступом»).
- (55) Згідно зі Статутом предметом (видами) господарської діяльності КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» є, зокрема:
- («інформація з обмеженим доступом»);
 - («інформація з обмеженим доступом»);
 - («інформація з обмеженим доступом»);
 - («інформація з обмеженим доступом»);
 - («інформація з обмеженим доступом»).
- (56) Статутом передбачено, що КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» у своїй діяльності підзвітне і підконтрольне Миколаївській міській раді та підпорядковане Департаменту ЖКГ.
- (57) Отже, виконавчий комітет Миколаївської міської ради Рішенням № 364 надав ритуальній службі м. Миколаєва – спеціалізованому КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» виключне право надавати послуги з транспортування тіл померлих від медичних закладів до моргу, від моргу до місця поховання та з поховання померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 на території м. Миколаїв.
- (58) Листом від 01.02.2022 № 822/02.02.01-40/08/14/22 (вх. від 14.02.2022 № 65-01/325) виконавчий комітет Миколаївської міської ради пояснив, що метою прийняття Рішення № 364 було:
- установа особливого порядку проведення протиепідемічних заходів при похованні померлих від коронавірусної хвороби (COVID-19);
 - забезпечення виконання вимог Розпорядження № 20;
 - запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) серед необмеженого кола осіб при похованні померлих від коронавірусної хвороби (COVID-19).
- (59) Цим же листом виконавчий комітет Миколаївської міської ради зазначив, що у зв'язку з наявністю відповідних контрольних функцій Рішення № 364 у 2020 році мало на меті реалізувати вимоги Розпорядження № 6, Тимчасових рекомендацій, положення Кодексу цивільного захисту населення та Розпорядження № 20.
- (60) До цього ж виконавчий комітет Миколаївської міської ради повідомив, що дієвих механізмів забезпечення реалізації вимог Розпорядження № 6, окрім як визначення відповідного підконтрольного комунального підприємства виконавцем заходів, передбачених Розпорядженням № 6, на момент прийняття Рішення № 364 не було, адже саме на органи місцевого самоврядування покладено обов'язок щодо реалізації відповідних повноважень у сфері цивільного захисту населення на території відповідної територіальної одиниці.
- Контролювати виконання заходів, передбачених Розпорядженням № 6, по відношенню до одного суб'єкта господарювання, яке знаходиться у підпорядкуванні до міської влади, є можливим. Контролювання ж виконання зазначених заходів по відношенню до різних суб'єктів господарювання, які не підпорядковані міській владі, є фактично неможливим, а відтак був би ризик невиконання вимог Розпорядження № 6 в умовах загострення ситуації, пов'язаної із поширенням на території України коронавірусної

хвороби (COVID-19), тим паче Розпорядженням № 20 прямо передбачено необхідність визначення відповідного суб'єкта господарювання відповідальним за здійснення поховання померлих громадян від коронавірусної хвороби, із додержанням відповідних вимог.

- (61) Відділення звертає увагу, що Розпорядженням № 6 та Тимчасовими рекомендаціями для органів місцевого самоврядування та утворених ними спеціалізованих комунальних підприємств, яким є КП ММР «Миколаївська ритуальна служба», встановлені вимоги під час поховання померлих від коронавірусної хвороби (COVID-19) здійснювати саме облік осіб, які були присутні під час поховання, із зазначенням дати і часу перебування, прізвища, імені, по батькові, адреси проживання та контактному номеру телефону.
- (62) Окрім цього, Розпорядженням № 20 вирішено визначити КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» таким, що здійснює перевезення тіл померлих осіб у місті Миколаєві із медичних закладів м. Миколаєва до патологоанатомічного відділення КНП ММР «Міська лікарня № 3»¹ та доручено головам територіальних штабів з ліквідації наслідків медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру, пов'язаної із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19 визначити підприємство для здійснення перевезення тіл померлих осіб на відповідній території¹.
- (63) ТОВ «Довник-Бізнес» у своєму листі б/д б/н (вх. від 02.02.2022 № 65-01/238) повідомило Відділенню, що 16.12.2021 листом б/д б/н (вх. від 16.12.2021 № 14879/18) звернулося до виконавчого комітету Миколаївської міської ради з проханням скасувати Рішення № 364 або привести його у відповідність до вимог законодавства, обґрунтовуючи це тим, що дане «рішення впливає на здорову конкуренцію на ринку надання ритуальних послуг» (мовою оригіналу).
- (64) Одночасно з цим ТОВ «Довник-Бізнес» зауважило виконавчому комітету Миколаївської міської ради, що Тимчасовими рекомендаціями для органів місцевого самоврядування встановлені вимоги здійснювати лише облік осіб, які були присутні під час поховання померлих від коронавірусної хвороби (COVID-19). «В жодному документі МОЗ України відсутні вказівки щодо визначення органами місцевого самоврядування підприємства, яке повинно ховати померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 на території міста» – зазначило ТОВ «Довник-Бізнес».
- (65) Листом від 01.02.2022 № 822/02.02.01-40/08/14/22 виконавчий комітет Миколаївської міської ради повідомив Відділенню, надавши підтвердження, що на звернення ТОВ «Довник-Бізнес» надана відповідь від 14.01.2022 № 316/02.02.01-40/08/14/22, зміст якої, як свідчить його аналіз, аналогічний змісту інформації, наданої виконавчим комітетом Миколаївської міської ради Відділенню в ході розгляду заяви ТОВ «Довник-Бізнес» про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (66) Зокрема, у відповіді від 14.01.2022 № 316/02.02.01-40/08/14/22 виконавчий комітет Миколаївської міської ради прийняття Рішення № 364 обґрунтовує установленням особливого порядку проведення протиепідемічних заходів при похованні померлих від коронавірусної хвороби (COVID-19); забезпеченням виконання вимог Розпорядження № 20; запобіганням поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) серед необмеженого кола осіб при похованні померлих від коронавірусної хвороби (COVID-19).
- (67) Цим же листом виконавчий комітет Миколаївської міської ради повідомив ТОВ «Довник-Бізнес», що дієвих механізмів забезпечення реалізації вимог Розпорядження № 6, окрім як визначення відповідного підконтрольного комунального підприємства виконавцем заходів, передбачених Розпорядженням № 6, на момент

¹ Без надання виключних прав

прийняття Рішення № 364 не було. Контролювати виконання заходів, передбачених Розпорядженням № 6, по відношенню до одного суб'єкта господарювання, яке знаходиться у підпорядкуванні до міської влади, є можливим. Контролювання ж виконання зазначених заходів по відношенню до різних суб'єктів господарювання, які не підпорядковані міській владі, є фактично неможливим.

- (68) КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» у додатках до листів від 15.02.2023 № 89 (вх. від 22.02.2023 № 65-01/324) та від 26.05.2023 № 360 (вх. від 12.06.2023 № 65-01/1073) надало Відділенню інформацію щодо загальної кількості здійснених усіма суб'єктами господарювання поховань² померлих у м. Миколаєві та, в тому числі, померлих від коронавірусної хвороби COVID-19, за період з квітня 2020 року по квітень 2023 року, про що зазначено в таблиці 1.

Інформація щодо поховань померлих у м. Миколаєві

Таблиця 1

Період	Загальна кількість поховань померлих у м. Миколаєві:	у т.ч. кількість поховань померлих від гострої респіраторної хвороби COVID-19, здійснених:	
		КП ММР «Миколаївська ритуальна служба»	іншими суб'єктами господарювання
квітень-грудень 2020	4 180	206	5
січень-грудень 2021	6 519	685	196
січень-грудень 2022	4 996	124	9
січень-квітень 2023	1 453	15	1

- (69) У додатках до цих же листів КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» наведено перелік суб'єктів господарювання, які надавали послуги з поховання померлих від гострої респіраторної хвороби COVID-19 у м. Миколаєві в квітні-грудні 2020 року, 2021-2022 роках та січні-квітні 2023 року, в якому значиться лише одна фізична особа-підприємець Кременецький Олександр Євгенович (далі – ФОП Кременецький О.Є.).
- (70) Щодо того, на яких підставах саме ФОП Кременецький О.Є. у період з квітня 2020 року по квітень 2023 року здійснював поховання померлих від гострої респіраторної хвороби COVID-19, урахувавши наявність Рішення № 364, КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» листом від 29.06.2023 № 455 (вх. від 05.07.2023 № 65-01/1243) відповіло Відділенню, що ФОП Кременецький О.Є. надавав послуги з поховання померлих у зазначений період часу на підставі відповідних договорів про надання ритуальних послуг, укладених з КП ММР «Миколаївська ритуальна служба», а про те, чому саме він був допущений до поховання померлих від гострої респіраторної хвороби COVID-19, КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» пояснити не може, посилаючись, що це відбувалося за часів попередніх директора та завідуючого кладовищами КП ММР «Миколаївська ритуальна служба».
- (71) Водночас ФОП Кременецький О.Є. листом від 28.06.2023 б/н (вх. від 05.07.2023 № 65-01/1252) повідомив Відділенню, що в період з квітня 2020 року по квітень 2023 року ним не надавалися послуги з поховання (копання могили та закопування) померлих від гострої респіраторної хвороби COVID-19 у м. Миколаєві.

² Під терміном «поховання» КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» має на увазі копання могили та закопування

- (72) У додатках до листів від 15.02.2023 № 89 та від 26.05.2023 № 360 КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» повідомило інформацію про кількість наданих ним послуг з транспортування тіл померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 від моргу до місця поховання на території міста Миколаєва протягом періоду з квітня 2020 року по квітень 2023 року, яка становить:
- 211 послуг – протягом квітня-грудня 2020 року,
 - 881 послуга – протягом 2021 року;
 - 133 послуг – протягом 2022 року;
 - 16 послуг – протягом січня-квітня 2023 року,
- яка співпадає із загальною кількістю здійснених поховань померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 за ці ж періоди.
- (73) Отже, транспортування тіл померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 від моргу до місця поховання на території міста Миколаєва протягом періоду з квітня 2020 року по квітень 2023 року здійснювалося також лише КП ММР «Миколаївська ритуальна служба».
- (74) У листі від 15.02.2023 № 89 КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» зазначило, що в період з квітня 2020 року по січень 2023 року діяли тарифи на ритуальні послуги, встановлені рішенням виконавчого комітету Миколаївської міської ради від 14.06.2019 № 583 «Про встановлення КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» тарифів на оплату окремих видів ритуальних послуг», що підтверджується також листом Департаменту ЖКГ від 23.02.2023 № 343/08.01.01-10/04//23 (вх. від 23.02.2023 № 65-01/330).
- (75) Також КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» та Департамент ЖКГ вказаними листами повідомили, що для КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» окремі тарифи на послуги з транспортування тіл померлих від моргу до місця поховання та з поховання померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 у період з квітня 2020 року по січень 2023 року органом місцевого самоврядування не встановлювалися.
- (76) Разом з цим КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» у додатках до листа від 26.05.2023 № 360 надало копії затверджених його директором розрахунків таких послуг:
- послуга з транспортування тіл померлих від гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом COVID-19, по території Миколаївської області (затверджено у 2020 році) – 836,88 гривень;
 - послуга з транспортування тіл померлих від гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом COVID-19, з медичних закладів до патологоанатомічного відділення КНП ММР «Міська лікарня № 3» (затверджено у 2020 році) – 2 047,17 гривень.

6. Опис ринків, на яких відбулися антиконкурентні дії Відповідача

- (77) До Мінімального переліку ритуальних послуг послуга з транспортування померлого не входить. Така послуга є суміжною із наданням ритуальної послуги та надається (може надаватися), як КП ММР «Миколаївська ритуальна служба», так й іншими суб'єктами господарювання, які уклали з ним договори про надання ритуальних послуг.
- (78) Отже, товарними межами ринків є надання ритуальних та суміжних з ними послуг, зокрема послуг з транспортування померлих та їх поховання.
- (79) Територіальними (географічними) межами ринків надання ритуальних та суміжних з ними послуг є місто Миколаїв, ураховуючи повноваження виконавчого комітету Миколаївської міської ради, які поширюються на відповідну територіальну громаду.

- (80) Часові межі зазначених ринків визначені як проміжок часу з 23 квітня 2020 року (дати прийняття Рішення № 364) до 30 квітня 2023 року (отримання останньої інформації).
- (81) Згідно з *Типовим положенням про ритуальну службу в Україні, затвердженим наказом Держжитлокомунгоспу від 19.11.2003 № 193, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709*, ритуальна служба забезпечує укладання договорів про надання ритуальних послуг із суб'єктами господарювання.
- (82) Аналогічна норма наведена й у Положенні про порядок поховання, а саме ритуальна служба за умови дотримання суб'єктами господарювання норм, стандартів та правил надання ритуальних послуг забезпечує укладання договорів з ними на виконання послуг.
- (83) Під час дослідження ринків надання ритуальних та суміжних з ними послуг, проведеного у 2021, 2023 роках, Відділенням установлено, що КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» були укладені договори про надання ритуальних послуг із суб'єктами господарювання, що виявили бажання працювати на відповідних ринках, а саме з:

у 2021 році:

- ФОП Кременецьким О.Є. від 04.01.2021 № 1, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- ТОВ «Довник-Бізнес» від 02.03.2021 № 2, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Витвицьким Валентином Івановичем від 07.05.2021 № 13, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Ліхожон Раїсою Дмитрівною від 11.05.2021 № 18, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Харченковою Тетяною Олександрівною від 12.05.2021 № 23, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Харченковим Костянтином Сергійовичем від 12.05.2021 № 24, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);

у 2022 році:

- ФОП Кременецьким О.Є. від 05.01.2022 № 4, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);

у 2023 році:

- ФОП Кременецьким О.Є. від 29.11.2022 б/н, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Безверхим Андрієм Геннадійовичем від 27.12.2022 № 2, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Шматковим Олександром Сергійовичем від 13.02.2023 № 9, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Божко Світланною Вікторівною від 13.02.2023 № 10, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Д'яченком Юрієм Анатолійовичем від 14.02.2023 № 28, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Мицюк Катериною Яківною від 15.02.2023 № 14, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);

- фізичною особою-підприємцем Белозерцевою Світланою Крестофорівною від 27.02.2023 № 16, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Ліхожон Раїсою Дмитрівною від 27.02.2023 № 17, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Костиком Іваном Петровичем від 27.02.2023 № 18, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Остапенко Мариною Миколаївною від 28.02.2023 № 15, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Максимом Дмитром Євгеновичем від 28.02.2023 № 32, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Головка Наталією Вікторівною від 01.03.2023 № 12, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Смирновим Дмитром Володимировичем від 01.03.2023 № 22, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Витвицьким Валентином Івановичем від 10.03.2023 № 23, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- товариством з обмеженою відповідальністю «Литком» від 14.03.2023 № 25, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- ТОВ «Довник-Бізнес» від 14.03.2023 № 26, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Харченковим Костянтином Сергійовичем від 16.03.2023 № 31, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»);
- фізичною особою-підприємцем Новочинським Василем Васильовичем від 12.04.2023 № 43, предметом договору є («інформація з обмеженим доступом»).

(84) Разом з цим КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» у додатках до листів від 15.02.2023 № 89 та від 26.05.2023 № 360 повідомило, що фактично послуги з поховання померлих у м. Миколаєві:

- у період з квітня 2020 року по грудень 2022 року надавалися ФОП Кременецьким О.Є.;
- у січні-лютому 2023 року – фізичними особами-підприємцями Безверхим Андрієм Геннадійовичем та Кременецьким Олександром Євгеновичем;
- у березні 2023 року – ФОП Кременецьким О.Є.;
- у квітні 2023 року – фізичними особами-підприємцями Головка Наталею Вікторівною та Кременецьким Олександром Євгеновичем.

(85) Таким чином, ринки надання ритуальних (поховання померлого) та суміжних (транспортування померлого) з ними послуг є конкурентними (потенційно конкурентними), а отже між суб'єктами господарювання – надавачами ритуальних та суміжних з ними послуг, у тому числі між КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» та суб'єктами господарювання, зазначеними вище, наявна конкуренція.

7. Правова кваліфікація дій Відповідача

7.1. Антиконтурентні дії Відповідача та негативний вплив на конкуренцію

(86) Визначення виконавчим комітетом Миколаївської міської ради Рішенням № 364 КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» виключним надавачем послуг з транспортування тіл померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 від моргу до

місця поховання та з поховання померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 на території м. Миколаїв може призвести до обмеження конкуренції на ринках надання ритуальних та суміжних з ними послуг унаслідок створення переваг для цього суб'єкта господарювання, які поставили його у привілейоване становище стосовно інших суб'єктів господарювання, що надають аналогічні послуги та є конкурентами на ринках надання ритуальних та суміжних з ними послуг.

- (87) Під обмеженням конкуренції мається на увазі можливість настання негативних наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють інтенсивність конкуренції та можливість учасників ринку конкурувати між собою на відповідному ринку на рівних умовах.
- (88) Унаслідок змін у стані конкуренції на зазначених ринках виконавчим комітетом Миколаївської міської ради створені сприятливі умови конкуренції для окремого суб'єкта господарювання (КП ММР «Миколаївська ритуальна служба»), в той час як для інших суб'єктів господарювання ці умови залишалися незмінними.
- (89) Отже, окремо визначений суб'єкт господарювання (КП ММР «Миколаївська ритуальна служба») здобув переваги над іншими не завдяки власним досягненням, що є основною ознакою економічної конкуренції, а внаслідок дії зовнішнього фактору, яким є вплив органу місцевого самоврядування (виконавчого комітету Миколаївської міської ради) завдяки прийнятому Рішенню № 364, що, в свою чергу, може мати негативний вплив на конкуренцію на ринках надання ритуальних та суміжних з ними послуг, оскільки суб'єкти господарювання, які надають аналогічні з КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» послуги, обмежені у можливості провадити господарську діяльність на рівних з КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» умовах, адже за змістом Рішення № 364 вони позбавлені можливості надавати послуги з транспортування тіл померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 від моргу до місця поховання та з поховання померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 на території м. Миколаїв, незважаючи на завершення дії режиму надзвичайної ситуації, встановленого Розпорядженням КМУ № 338.
- (90) Частиною першою статті 6 Господарського кодексу України (далі – ГК) визначені загальні принципи господарювання в Україні, одним із яких є забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання.
- (91) Відповідно до частини третьої статті 18 ГК органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством.
- (92) За умовами частини першої статті 25 ГК держава підтримує конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання, що забезпечує завдяки їх власним досягненням здобуття ними певних економічних переваг, внаслідок чого споживачі та суб'єкти господарювання отримують можливість вибору необхідного товару і при цьому окремі суб'єкти господарювання не визначають умов реалізації товару на ринку.
- (93) Частиною другою цієї ж статті передбачено, що органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.
- (94) Згідно з частиною третьою вказаної статті уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня

конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання.

- (95) У відповідності до частини першої статті 40 ГК державний контроль за дотриманням антимонопольно-конкурентного законодавства, захист інтересів підприємців та споживачів від його порушень здійснюються Антимонопольним комітетом України відповідно до його повноважень, визначених законом.
- (96) Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» обумовлено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю.
- (97) За умовами частини другої цієї ж статті суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (98) Відтак, дії виконавчого комітету Миколаївської міської ради, які полягають у визначенні рішенням від 23.04.2020 № 364 «Про здійснення поховання померлих на території міста Миколаєва» спеціалізованого комунального підприємства – ритуальної служби міста Миколаєва (КП ММР «Миколаївська ритуальна служба») виключним надавачем послуг з транспортування тіл померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 від моргу до місця поховання та з поховання померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 на території міста Миколаєва, внаслідок чого цей суб'єкт господарювання опинився у привілейованому становищі порівняно із конкурентами, можуть негативно вплинути на конкуренцію, а отже, не відповідають вимогам частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (99) Частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (100) Відповідно до абзацу сьомого частини другої цієї ж статті антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю визнається надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (101) За нормою частини третьої зазначеної статті вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (102) Згідно з пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства

про захист економічної конкуренції.

- (103) Визначення виконавчим комітетом Миколаївської міської ради КП ММР «Миколаївська ритуальна служба», як суб'єкта господарювання, який має виключні повноваження здійснювати транспортування тіл померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 від моргу до місця поховання та поховання померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 на території міста Миколаєва, забезпечило йому гарантоване отримання певних переваг (збільшення обсягу робіт та, як наслідок, прибутку), чим поставило КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» у привілейоване становище порівняно із конкурентами – іншими суб'єктами господарювання, які провадять господарську діяльність на ринках надання ритуальних та суміжних з ними послуг. Тобто, КП ММР «Миколаївська ритуальна служба» здобуло переваги над іншими суб'єктами господарювання не завдяки власним досягненням, а внаслідок прийнятого виконавчим комітетом Миколаївської міської ради Рішення № 364.
- (104) Таким чином, дії виконавчого комітету Миколаївської міської ради, які полягають у визначенні рішенням від 23.04.2020 № 364 «Про здійснення поховання померлих на території міста Миколаєва» спеціалізованого комунального підприємства – ритуальної служби міста Миколаєва (КП ММР «Миколаївська ритуальна служба») виключним надавачем послуг з транспортування тіл померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 від моргу до місця поховання та з поховання померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 на території міста Миколаєва, внаслідок чого цей суб'єкт господарювання опинився у привілейованому становищі порівняно із конкурентами, є порушенням, передбаченим пунктом 3 статті 50, абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що стосуються надання окремому суб'єкту господарювання переваг, які ставлять його у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до обмеження конкуренції.

8. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (105) На подання з попередніми висновками від 18.07.2023 № 65-03/95п у справі № 06-10/2023, копію якого вручено виконавчому комітету Миколаївської міської ради 24.07.2023, останній у листі від 03.08.2023 № 2992/02.02.01-40/08/14/23 зазначив про те, що Департаментом ЖКГ підготовлено проєкт рішення виконавчого комітету Миколаївської міської ради «Про визнання рішення виконавчого комітету Миколаївської міської ради від 23.04.2020 № 364 «Про здійснення поховання померлих на території міста Миколаєва» таким, що втратило чинність».
- (106) Разом з цим виконавчий комітет Миколаївської міської ради повідомив, що вказаний проєкт рішення підготовлено на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 27.06.2023 № 651 «Про відміну на всій території України карантину, встановленого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» та з метою усунення можливих порушень, викладених у поданні з попередніми висновками Відділення.
- (107) Відділенням встановлено, що 09.08.2023 виконавчим комітетом Миколаївської міської ради ухвалено рішення № 603 «Про визнання рішення виконавчого комітету Миколаївської міської ради від 23.04.2020 № 364 «Про здійснення поховання померлих на території міста Миколаєва» таким, що втратило чинність», яке розміщено на офіційному порталі Миколаївської міської ради за посиланням <https://mkrada.gov.ua/documents/40884.html>.
- (108) Цю ж інформацію виконавчий комітет Миколаївської міської ради підтвердив листом від 11.08.2023 № 1405/08.01.01-10/03/034/23 (вх. від 11.08.2023 № 65-01/1453), надавши

копію вказаного вище рішення.

- (109) Отже, порушення законодавства про захист економічної конкуренції на день ухвалення цього рішення припинено виконавчим комітетом Миколаївської міської ради.

9. Пояснення та/або зауваження Заявника

- (110) На подання з попередніми висновками від 18.07.2023 № 65-03/95п у справі № 06-10/2023, копію якого вручено ТОВ «Довник-Бізнес» 15.08.2023, останнім не наводилися докази, не подавалися клопотання, усні та/або письмові пояснення, міркування, заперечення тощо.

10. Остаточні висновки адміністративної колегії Відділення у справі

- (111) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доводиться висновок адміністративної колегії Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України про те, що дії виконавчого комітету Миколаївської міської ради, які полягають у визначенні рішенням від 23.04.2020 № 364 «Про здійснення поховання померлих на території міста Миколаєва» спеціалізованого комунального підприємства – ритуальної служби міста Миколаєва (КП ММР «Миколаївська ритуальна служба») виключним надавачем послуг з транспортування тіл померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 від моргу до місця поховання та з поховання померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 на території міста Миколаєва, внаслідок чого цей суб'єкт господарювання опинився у привілейованому становищі порівняно із конкурентами, є порушенням, передбаченим пунктом 3 статті 50, абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що стосуються надання окремому суб'єкту господарювання переваг, які ставлять його у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до обмеження конкуренції.
- (112) Згідно зі статтею 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р), зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Визнати, що виконавчий комітет Миколаївської міської ради (ідентифікаційний код 04056612; місцезнаходження: 54001, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 20) своїми діями, які полягають у визначенні рішенням від 23.04.2020 № 364 «Про здійснення поховання померлих на території міста Миколаєва» спеціалізованого комунального підприємства – ритуальної служби міста Миколаєва (комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївська ритуальна служба») виключним надавачем послуг з транспортування тіл померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 від моргу до місця поховання та з поховання померлих від коронавірусної хвороби COVID-19 на території міста Миколаєва, внаслідок

чого цей суб'єкт господарювання опинився у привілейованому становищі порівняно із конкурентами, вчинив порушення, передбачене пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що стосуються надання окремому суб'єкту господарювання переваг, які ставлять його у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до обмеження конкуренції.

Згідно з частиною першою статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання

Голова Колегії

Андрій БОРИСЕНКО